

Sygn. akt RVII C 143/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 marca 2014 roku

Sąd Rejonowy w Trzebnicy VII Zamiejscowy Wydział Rodzinny i Nieletnich z siedzibą w M.

w składzie :

Przewodniczący SSR Dominik Flunt

Protokolant Ewa Markocka

Po rozpoznaniu w dniach: 3 września 2013r., 10 października 2013r. i 27 lutego 2014r. w M.

sprawy z powództwa

J. B. ur. (...) reprezentowanej przez matkę M. N.

przeciwko

R. B.

o podwyższenie alimentów

i z powództwa wzajemnego

R. B.

przeciwko

J. B. ur. (...) reprezentowanej przez matkę M. N.

o obniżenie alimentów

I. oddała powództwo i powództwo wzajemne;

II. odstępuje od obciążania powódki J. B. opłatą sądową w przypadającej na nią części, obciążając nią Skarb Państwa;

III. obciąża powoda wzajemnego R. B. należną od niego opłatą sądową w uiszczonej kwocie 180 zł;

IV. koszty zastępstwa procesowego pomiędzy stronami wzajemnie znosi.

Sygn. akt R VII C 143/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 19.07.2013 roku M. N. działając w imieniu małoletniej J. B. wniosła o podwyższenie alimentów od R. B. na małoletnią zasądzonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Miliczu w sprawie sygn. R III C 180/09 i zmienionego wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu sygn. XIII Ca 200/10 z kwoty 700 zł miesięcznie do kwoty po 880 zł miesięcznie, płatnej z góry na rachunek bankowy matki dziecka do dnia 13-go każdego miesiąca, poczynając od dnia 13.03.2013 roku wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat,

zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych i nadanie wyrokowi natychmiastowej wykonalności.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, że od poprzedniego zasądzenia alimentów upłynęły trzy lata, a pozwany uiszcza zasądzone alimenty z opóźnieniem. Powódka została objęta specjalistycznym leczeniem w poradniach gastrologicznej, leczenia zeza, logopedycznej, psychologicznej, immunologicznej i alergologicznej - większość z wizyt lekarskich była płatna. Od września 2012 roku powódka uczęszcza do przedszkola, co nie zmniejszyło jednak wydatków na nią, albowiem częste choroby powódki i konieczność wynajęcia opieki poza godzinami w przedszkolu spowodowało, że koszty utrzymania dziecka wzrosły. Zdaniem strony powodowej wyraźnie wzrosły za to dochody pozwanego, który podjął prace jako przedstawiciel handlowy, sprzedał mieszkanie i samochód. Nadal przy tym nie uczestniczy w życiu małoletniej powódki. Ponadto zasądzone alimenty nie uwzględniają okresu wakacyjnego i ferii zimowych, w czasie których przedszkole jest zamknięte. Reasumując przedstawicielka ustawowa powódki wniosła o obciążenie pozwanego kosztami utrzymania małoletniej na poziomie 75%.

Pełnomocnik pozwanego w piśmie z 22.08.2013 roku wniósł odpowiedź na pozew wraz z pozwem wzajemnym. Domagał się w nim oddalenia powództwa w całości, zasądzenia od powódki (pозwanej wzajemnej) na rzecz powoda (powoda wzajemnego) zwrotu kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz obniżenia alimentów ustalonych wyrokiem Sadu okręgowego we Wrocławiu sygn. XIII Ca 200/10 z kwoty 700 zł miesięcznie do kwoty po 400 zł miesięcznie płatnych do rak przedstawicielki ustawowej powódki do 20-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia wniesienia powództwa wzajemnego.

W uzasadnieniu zaprzeczono wszystkim twierdzeniom i zarzutom powódki poza tymi, których pozwany (powód wzajemny) sam nie przyzna. Zaprzeczył przy tym, by doszło do zmiany stosunków uzasadniającej podwyższenie alimentów, podnosząc, iż R. B. wywiązuje się z obowiązku alimentacyjnego, nie ma żadnych zaległości w tym zakresie. Wskazał, że choroby małoletniej powódki są typowe dla dzieci w tym wieku, nie różnią się od chorób jego pozostałych dzieci. Ponadto siostra R. B. przekazuje małoletniej powódce garderobę i prezenty. Natomiast uzasadniając powództwo wzajemne argumentował, iż dochody R. B. pochodzą z umowy zlecenie w firmie (...), a jego przeciętne zarobki wynoszą 1200 zł miesięcznie, jego dom obciążony jest kredytem hipotecznym, którego miesięczne rata kredytu to około 1050-1100 zł. Małoletni synowie pozwanego (powoda wzajemnego) pozostają natomiast na jego wyłącznym utrzymaniu.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 7 kwietnia 2010 roku w sprawie o sygn. R III C 180/09 Sąd Rejonowy w Miliczu zasądził od pozwanego R. B. alimenty w kwocie po 1000 zł miesięcznie płatne z góry do rąk matki dziecka M. N. do 25-go dnia każdego miesiąca poczynając od 25.10.2009 roku z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat.

Powódka J. B. miała wówczas 10 miesięcy. M. N. miała 27 lat, była zatrudniona w (...) Funduszu (...) we W. na stanowisku specjalista ds. obsługi klienta ze średnim wynagrodzeniem w wysokości 2123,91 zł brutto t.j. 1694,20 zł netto miesięcznie. Przeprowadziła się do domu swoich rodziców w miejscowości S. pod M., gdzie miała do dyspozycji wraz z dzieckiem pokój o powierzchni 16 m². Codziennie dojeżdżała do pracy przeznaczając na koszt dojazdu ok. 500 zł miesięcznie. Aby mogła pracować zatrudniła opiekunkę do dziecka za 1000 zł miesięcznie. Koszt opiekunki w połowie pokrywali rodzice M. N..

Koszt dokonywanych przez M. N. tygodniowych zakupów dla dziecka w postaci mleka, pampersów, herbatek wynosił ok. 170 zł. Wydatki na środki czystości dla dziecka wynosiły ok. 146 zł miesięcznie, proszku do prania ok. 80 zł, lekarstw dla małoletniej ok. 38 zł miesięcznie. W sumie wydatki M. N. na żywność w lutym 2010 roku wyniosły 692,35 zł, a na leki 398,58 zł. Koszt zakupu odzieży dla małoletniej wynosił ok. 200-300 zł miesięcznie, koszt zakupów m.in. śpiwórka do wózka i odzieży dla dziecka wyniósł w lutym 298,71 zł.

Pozwany R. B. był zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy we W. jako bezrobotny.

Na skutek apelacji pozwanego Sąd Okręgowy we Wrocławiu wyrokiem z dnia 14 lipca 2010 roku w sprawie o sygn. XIII Ca 200/10 zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądzone alimenty obniżył do 700 zł miesięcznie. W większości przyjął za własne ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy. Wskazał jednak, że błędnie oceniono w wyroku Sądu Rejonowego możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego oraz pominięto posiadanie przez pozwanego drugiego dziecka. W tej sytuacji możliwości zarobkowe rodziców sąd ocenił na porównywalne. Sąd Okręgowy określił koszty utrzymania małoletniej na kwotę ok. 1000 zł miesięcznie i obciążył R. B. obowiązkiem świadczenia tytułem alimentów na utrzymanie małoletniej kwotą 700 zł, przyjmując, że w pozostałym zakresie wykonanie obowiązku alimentacyjnego obciąża matkę, która zgodnie z art. 135 § 2 k.r.o. spełnia w części obowiązujący ją obowiązek alimentacyjny poprzez osobiste starania o utrzymanie i wychowanie dziecka.

Dowód:

Dokumenty z akt Sądu Rejonowego w Miliczu sygn. akt R III C 180/09

Małoletnia J. B. ma obecnie prawie 4 lata. Od września 2012 roku uczęszcza do przedszkola, jego koszt to 207 zł miesięcznie. Składka ubezpieczeniowa dla dziecka wyniosła 247 zł za rok.

Na żywność dla małoletniej M. N. wydaje kwoty pomiędzy 300 a 550 zł miesięcznie. Koszt ubrań w 2013 roku wyniósł średnio 141,10 zł miesięcznie, lekarstw na alergię ok. 80 zł miesięcznie. W dalszym ciągu M. N. opłaca nianię ze względu na choroby córki, płacąc jej 250 zł miesięcznie. .

M. N. wraz z córką mieszka nadal u swoich rodziców, ponosząc połowę opłat związanych z eksploatacją mieszkania. Koszt energii elektrycznej to w sumie ok. 260 zł miesięcznie, wody ok. 146 zł na trzy miesiące, opróżnianie ścieków 180 zł co dwa miesiące, wywóz śmieci 40,70 zł miesięcznie.

Małoletnia objęta jest specjalistyczną opieką lekarską w poradniach alergologicznej, gastroenterologicznej i okulistycznej – w lutym 2013 roku M. N. zakupiła jej okulary za kwotę 235 zł. W lipcu 2013 roku małoletnia przebywała w szpitalu we W. z rozpoznaniem nawracających infekcji dróg oddechowych, we wrześniu z powodu drgawek i bezdechu w nocy.

M. N. zatrudniona jest w (...) S.A. z wynagrodzeniem w kwocie 3054,57 zł brutto. We wrześniu 2012 roku otrzymała dofinansowanie do wczasów z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w kwocie 1945,71 zł – spędziła je z córką Tunezji, ich koszt wyniósł 3175 zł. W 2013 roku dofinansowanie wyniosło 2201 zł brutto, a wczasy powódka spędziła z matką w Turcji, ich łączny koszt wyniósł 3206,69 zł.

Dowód:

Faktura VAT z 11.12.2012 - k. 67

Faktura VAT nr (...) - k. 136-137

Faktury VAT nr (...) - k. 138-139

Rachunki za energię elektryczną - k. 141

Umowa o świadczenie usług z przedszkolem – k. 158-160

Ubezpieczenie NW - k. 161-162

Skierowania lekarza POZ – k. 171, 176, 180

Historie choroby – k. 172-174

Zestawienie wynagrodzenia za wrzesień 2012 – k. 282

Faktura VAT nr (...) – k. 283

Faktura (...) – k. 338

Karty informacyjne – k. 287-288, 333-334

Przesłuchanie M. N. – k. 306-307

Pozwany (powód wzajemny) posiada w miejscowości M. dom, w którym mieszka z byłą żoną oraz dwojgiem dzieci – 4-letnim S. i 2-letnim F.. Jest zatrudniony w firmie (...) ze stałym wynagrodzeniem 1200 zł brutto. Oprócz tego otrzymuje on wynagrodzenie dodatkowe, które za kwiecień 2013 wyniosło 3192,35 zł netto, za maj 2013 – 2241,78 zł netto, za czerwiec 2013 – 2720,75 zł netto, za lipiec 2013 – 3570,94 zł netto.

W 2012 roku zadeklarował dochód 12518,72 zł w zeznaniu rocznym (...). Ma do dyspozycji służbowy samochód, telefon oraz laptop.

R. B. spłaca kredyt hipoteczny na zakup domu z okresem spłaty do sierpnia 2040 roku - rata miesięczna wynosi ok. 467 franków szwajcarskich. Rachunki za energię elektryczną w domu wynoszą ok. 195 zł miesięcznie, za wodę 150 zł za trzy miesiące, Internet 46 zł, należność za gaz we wrześniu 2012 roku wyniosła 2669 zł.

Pozwany (powód wzajemny) reguluje dobrowolnie kwotę zasądzonych należności alimentacyjnych na J. B. aczkolwiek wpływają one w miesięcznym opóźnieniu. Wpłaca je jego siostra I. F.. Była żona R. B. nie pracuje, on sam nie utrzymuje kontaktów z córką.

Dowód:

PIT 37 – k. 221-225

Odpisy aktów urodzenia małoletnich – k. 227-228

Harmonogram spłat kredytu – k. 229-234

Aneks do umowy kredytowej – k. 235–236

Rachunki za energię elektryczną – k. 237

Faktura VAT nr (...) - k. 238

Umowa zna udostępnianie łącza internetowego – k. 239

Faktura VAT (...) – k. 240

Potwierdzenie operacji – k. 299

Zaświadczenie o wynagrodzeniu – k. 220

Pismo (...) z 19.09.2013 – k. 324

Zestawienie transakcji na rachunku bankowym R. B. – k. 355-363

Zeznania świadka I. F. – k. 339-340

Przesłuchanie R. B. – k. 307-308

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Przy tak ustalonym stanie faktycznym zarówno powództwo wytoczone w imieniu J. B., jak i powództwo wzajemne R. B. nie zasługiwały na uwzględnienie.

Sąd ustalając stan faktyczny dał wiarę twierdzeniom M. N. oraz zeznaniom świadka I. F.. Oparł się również na przedłożonych przez stronę powodową dokumentach. Sąd nie wykorzystał przy tym co do zasady załączonych przez stronę powodową paragonów ze sklepów - jako, że tego rodzaju dokumentów nie można ich przypisać do konkretnego kupującego, w powszechnej praktyce sądów rodzinnych nie są one więc dopuszczane jako dowody w sprawach o alimenty. Jednak konfrontowanie ich z zeznaniami osoby wnoszącej pozew pozwala zdaniem Sądu oszacować te wydatki i zazwyczaj potwierdzić lub zaprzeczyć ich wysokość podawaną przez stronę powodową. W tym więc zakresie, stwierdzić należy, że brak jest podstaw do kwestionowania twierdzeń i zaprezentowanych w pozwie bardzo precyzyjnych wycień M. N., co do wydanych kwot i niezbędnych środków na zapewnienie małoletniej żywności i odzieży. W przypadku paragonu na zakup okularów w świetle dokumentacji medycznej nie ulega wątpliwości, że zostały zakupione dla powódki.

Sąd w ograniczonym stopniu dał wiarę zeznaniom R. B., zakwestionować należy również rzetelność przedłożonego zaświadczenia o zarobkach oraz informacji o wynagrodzeniu nadesłanej z firmy (...) na żądanie Sądu. Z niewiadomych przyczyn zaświadczenie to i informacja wskazując wysokość wynagrodzenia wymieniają jedynie wynagrodzenie zasadnicze. Tymczasem z zestawienia operacji bankowych na rachunku bankowym pozwanego (powoda wzajemnego) jasno wynika, że otrzymuje on w tym samym terminie, od tej samej firmy, opisane w tytule przelewu jako "wynagrodzenie" drugie wynagrodzenie, najprawdopodobniej prowizyjne, którego wysokość wahała się w okresie kwiecień - lipiec 2013 roku od 2241,78 zł do 3570,94 zł netto. W tym zakresie w odpowiedzi na pozew (pозwie wzajemnym) zatajona została zatem rzeczywista wysokość miesięcznych dochodów R. B.. Sąd dał wiarę zatem twierdzeniom pozwanego (powoda wzajemnego) w zakresie znajdującym odzwierciedlenie i potwierdzenie w innych dowodach oraz w zakresie okoliczności niespornych.

Zakres obowiązku alimentacyjnego wyznacza art. 135 § 1 k.r.o. wskazując, że zależy on od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych możliwości zobowiązanego. Jak wskazuje się w doktrynie prawa rodzinnego przez użyte w art. 135 § 1 k.r.o. ustawowe określenie „możliwości zarobkowe i majątkowe” rozumieć należy nie tylko zarobki i dochody rzeczywiście uzyskiwane ze swojego majątku, lecz te zarobki i te dochody, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki oraz stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych (tak: Z. Krzeński, Alimenty i ojcostwo – komentarz, Warszawa 2008, str. 24). Powództwo zostało oparte na twierdzeniu, że wzrosły możliwości finansowe R. B., zaś powództwo wzajemne uzasadniono zmniejszeniem jego możliwości finansowych na skutek obciążeń finansowych i urodzenia się kolejnego dziecka.

Sąd zobowiązany był zatem zbadać przesłanki wskazane w art. 138 k.r.o. stanowiącego podstawę prawną powództwa. Zgodnie z art. 138 k.r.o. w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. W doktrynie prawa rodzinnego i judykaturze wskazuje się, że w przypadku małoletniego dziecka zakres jego usprawiedliwionych potrzeb wzrasta na ogół wraz z wiekiem – znaczącym momentem w tym zakresie będzie np. chwila rozpoczęcia nauki w szkole Podkreśla się przy tym jako przesłanki uzasadniające uznanie wzrostu potrzeb uprawnionego m.in. konieczność dalszej edukacji małoletniego (por: Kodeks rodzinny i opiekuńczy – komentarz pod red. K. Piaseckiego, Warszawa 2011, str. 985).

Sąd ocenił, że koszty utrzymania J. B. faktycznie wzrosły, ale nie w znaczący sposób. Zauważyć bowiem należy, że od kiedy małoletnia uczęszcza do przedszkola koszt wynajęcia niani jest dużo mniejszy, niż w czasie orzekania w poprzedniej sprawie. W oczywisty sposób zmienił się również rodzaj kupowanej małoletniej żywności. Sumując wszystkie wykazane i oszacowane wydatki tj. żywności (średnio ok. 400 zł), ubrań (średnio 141 zł), opłaty za przedszkole (207 zł) lekarstw (80 zł), przypadających na małoletnią opłat mieszkaniowych (109 zł), niani (250 zł) miesięczny koszt utrzymania małoletniej wynosi ok. 1187 zł. Sama M. N. na rozprawie w dniu 3.09.2013r. oszacowała

w swoich zeznaniach koszt utrzymania na kwotę ok. 1170 zł (k. 307). Faktycznie żądanie pozwu opiera się więc na założeniu, że R. B. winien uczestniczyć w kosztach utrzymania dziecka w 75%, co dałoby mniej więcej żadaną pozewem kwotę. Pamiętać jednak należy, że również zarobki M. N. wzrosły dość znacznie - o ponad 500 zł netto miesięcznie, zaś R. B. urodziło się kolejne dziecko.

Zgodnie z art. 135 § 2 k.r.o. wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie albo wobec osoby niepełnosprawnej może polegać w całości lub części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego, w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub części kosztów utrzymania lub wychowania małoletniego. Faktycznie cały obowiązek starań o wychowanie małoletniej spoczywa na M. N.. Jednakże utrzymując alimenty na poprzednim poziomie w dalszym ciągu większość kosztów utrzymania dziecka (ok. 60%) spoczywać będzie na jego ojcu. Stąd żądanie zmiany poprzedniego wyroku w zakresie wysokości alimentów nie znajduje uzasadnienia w stopniu zmiany stosunków - koszty utrzymania nie wzrosły w sposób istotny, a ich wzrost może zostać pokryty poprzez wzrost wynagrodzenia matki. Z kolei fakt, iż dziecko jest większe i samodzielne, uczęszcza do przedszkola powoduje, że nie wymaga aż takiego zaangażowania i daje większą swobodę rodzicowi sprawującemu opiekę, niż przy dziecku 10-miesięcznym, które dopiero uczyło się chodzić. Stąd nie ma potrzeby zwiększania poziomu uczestniczenia w pokrywaniu kosztów przez ojca do 75%, szczególnie, że ma on kolejne dziecko, więc jego możliwości w tym zakresie obiektywnie się nie zwiększają.

W świetle natomiast informacji otrzymanej z banku powództwo wzajemne należy ocenić jako całkowicie bezpodstawne - oparte bowiem głównie na nieprawdziwych twierdzeniach w zakresie dochodów R. B.. Dochody te zdecydowanie pozwalają na ponoszenie obowiązku alimentacyjnego w dotychczasowej wysokości, a zarazem utrzymanie siebie i pozostałych dzieci, nawet przy wykazanym obciążeniu kredytowym. Brak zatrudnienia K. B. nie jest w tym przypadku okolicznością istotną, powód wzajemny nie wykazał bowiem przyczyn tego braku pracy, czy też niemożności podjęcia przez nią kolejnego zatrudnienia.

Wobec treści orzeczenia, Sąd obciążył powoda wzajemnego R. B. wniesioną opłatą od pozwu wzajemnego, natomiast w przypadku powódki J. B. z uwagi na jej wiek i sytuację materialną na podstawie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 4 ustawy z 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t. jedn. Dz. U. nr 90 z 2010 roku poz. 594 ze zm.) zdecydował o nieobciążaniu jej kosztami postępowania w części na nią przypadającej. Zgodnie z art. 100 k.p.c. koszty zastępstwa procesowego między stronami, wobec treści orzeczenia, Sąd postanowił wzajemnie znieść.

R VII C 143/13

ZARZĄDZENIE

- 1) Odnotować w kontrolce uzasadnień
- 2) Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom obu stron
- 3) K.. 14 dni

M., 20.03.2014r.